
ELS SECRETS DE LA VILA VERMELLA

Tots els que hem nascut o vivim per aquestes terres del Camp de Tarragona hem pujat, mal que sigui un cop, a Prades, i una vegada allí ens ha estat difícil no quedar-ne enamorat. La vila vermella té l'encant d'una plaça recollida que invita a la conversa, té un font única, un campanar, les pedres de les cases d'aquest roig encès... I sobretot l'entorn de boscos de pi roig i alzines, castanyers que es tornen de color d'aram a la tardor o la infinitat de plantes aromàtiques, com l'espígol, el romaní o la sajolida, que omplen de sentors l'aire tan bon punt arriba el bon temps. A Prades hi trobareu gent a qualsevol època de l'any: per plegar bolets, per comprar patates – les millors que he menjat – per caçar senglars, per fer excursionisme, per passar-hi l'estiu sense esbufegar de calor, o tastar la neu que no arriba mai a la plana... Sempre hi ha un moment per Prades i els que la coneixem bé hi hem deixat part del nostre cor. Josep M. Planas és un d'ells.

Planas és de Barcelona, però estretament arrelat a Reus. Home polifacètic - us pot parlar de teatre, de llibres, de política...- ja fa força anys que va decidir deixar la capital per jubilar-se a la vila vermella, on comparteix les tasques de regidor de cultura amb la seva gran passió: escriure. L'any 2002 va publicar un llibre de viatges, "Periple a peu pel Montsant," i l'estiu passat aquesta "Vila vermella. Carboneres, caçadors i tofonaires", que ara tinc entre les mans. Planas divideix el llibre en els tres blocs que ja l'enuncien. Parla de les carboneres, i de la mà de Sisco Felip sabem com es construeixen i vivim amb ell uns dies d'hivern, mig colgat de neu, acompanyat del seu gos Tom, que l'ajuda a caçar un conill i després una llebre.

Més endavant assistim a una batuda de senglars, començant pels preparatius, quan, la nit abans, els caçadors es troben al bar Sport de la plaça Major per ultimar detalls. L'endemà el grup es concentra al Safari acompanyat dels gossos, un dels quals pateix una bona estrebada dels ullals d'un senglar. Vivim tot el recorregut de la cacera i els trofeus s'exposen al mig de la plaça. Un dels animals acaba amb el cap al taxidermista de la plaça Reial de Barcelona.

I arriben les tòfones, aquesta perla negra, o, si voleu, aquesta mina d'or que fa embogir els paladars més refinats i que a Prades hi tenen un bon puntal. Planes diu que al poble hi ha uns cinquanta homes que es dediquen a la tòfona, però no sabem de quina època ens parla. Algunes dones, a l'estiu, també es converteixen en expertes tofonaires. Rafel Obis i el Ros,

encara que joves, són gats vells en aquests afers i l'escriptor els segueix la petja, fins i tot quan deixen Prades per endinsar-se per terres de Terol i de Conca. En Rafel es perd pel mig del Montsant envoltat de boira, perquè la cacera del preuat fong s'eixampla per aquesta – si no se la coneix - inhòspita serralada, i fins i tot cap al terme d'Arbolí.

Els tofonaires són gelosos del seus terrenys i encara més si el rapinyaire és un forà que ha ensumat el tresor de la serralada de Prades, i molt més si el foraster entra als camps d'avellaners que tenen amo, i ja no parlem si l'amo també es dedica a la tòfona.

L'escriptor es val del recurs dels diàlegs perquè el lector entri ràpid al món que li proposa. Planes descriu el paisatge que tan bé coneix, ens fa sentir el fred, la boira, ens fa conèixer els personatges de la història com si fossin els herois d'una història. I és que allò que s'explica podria ser una rondalla per escoltar a la vora del foc, un vespre d'hivern, mentre es torren dues llesques de pa a les brases i a fora bufa el mestral amb tota la seva fúria.

ISABEL OLESTI

Publicat al diari *El Punt* l'11 de desembre de 2006

http://www.vilaweb.cat/www/elpunt/noticia?p_idcmp=2188555